Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS KENDELSE (Fjerde Afdeling)

1. oktober 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – ufornødent at træffe afgørelse«

I sag C-495/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Najvyšší súd Slovenskej republiky (Den Slovakiske Republiks øverste domstol) ved afgørelse af 29. maj 2018, indgået til Domstolen den 30. juli 2018, i straffesagen mod

YX,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin og N. Piçarra (refererende dommer),

generaladvokat: M. Bobek,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,

– den rumænske regering ved C.-R. Canțăr, A. Wellman og L. Lițu, som befuldmægtigede,

– den finske regering ved H. Leppo, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved A. Tokár og R. Troosters, som befuldmægtigede,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

* Processprog: slovakisk.

Kendelse

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4, stk. 1, litra a), artikel 4, stk. 2, og artikel 9, stk. 1, litra b), i Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union (EUT 2008, L 327, s. 27), som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 (EUT 2009, L 81, s. 24) (herefter »rammeafgørelse 2008/909«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en procedure med henblik på anerkendelse og fuldbyrdelse i Slovakiet af en dom i en straffesag afsagt af en tjekkisk domstol, hvorved YX, som er slovakisk statsborger, er blevet idømt en frihedsstraf på fem år for handlinger, der er kvalificeret som »unddragelse af skatter, afgifter eller andre obligatoriske bidrag«.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Artikel 3, stk. 1, i rammeafgørelse 2008/909 bestemmer:

»Denne rammeafgørelse har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes sociale rehabilitering anerkender en dom og fuldbyrder sanktionen.«

4 Artikel 4, stk. 1, i denne rammeafgørelse har følgende ordlyd:

»Såfremt den domfældte befinder [sig] i udstedelsesstaten eller i fuldbyrdelsesstaten, og såfremt personen har givet sit samtykke, hvis dette kræves i henhold til artikel 6, kan der fremsendes en dom samt den attest, for hvilken der findes en standardformular i bilag I […] til en af følgende medlemsstater:

a) den medlemsstat, hvor den domfældte er statsborger, og hvor vedkommende bor […]

[…]«

5 Rammeafgørelsens artikel 13 fastsætter følgende:

»Så længe fuldbyrdelsen af sanktionen i fuldbyrdelsesstaten ikke er påbegyndt, kan udstedelsesstaten tilbagekalde attesten fra denne stat med en angivelse af grundene hertil. Hvis attesten tilbagekaldes, må fuldbyrdelsesstaten ikke længere fuldbyrde sanktionen.«

Slovakisk ret

6 Det fremgår nærmere bestemt af § 4, stk. 1, litra a), i Zákon č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii (lov nr. 549/2011 om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om idømmelse af frihedsstraffe, som medfører frihedsberøvelse, i Den Europæiske Union), at en afgørelse om sanktion kan anerkendes og fuldbyrdes i Den Slovakiske Republik, hvis afgørelsen er truffet vedrørende handlinger, der også udgør en overtrædelse efter slovakisk lovgivning, og hvis den domfældte er en slovakisk statsborger, der har sædvanligt opholdssted på Den Slovakiske Republiks område eller har familiemæssige, sociale eller arbejdsmæssige bånd på dette område, som vil kunne lette vedkommendes rehabilitering under afsoningen af sin frihedsstraf.

7 Ifølge § 3, litra g), i lov nr. 549/2011 skal »sædvanligt opholdssted« i denne lovs forstand forstås som fast eller midlertidigt opholdssted.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

8 Ved afgørelse af 10. november 2014 fra Krajský soud v Ústi nad Labem (retten for regionen Ústi nad Labem, Den Tjekkiske Republik), stadfæstet ved afgørelse af 27. februar 2015 fra Vrchní soud v Praze (appeldomstolen i Prag, Den Tjekkiske Republik), blev YX, der er slovakisk statsborger, idømt en frihedsstraf på fem år for overtrædelse af skattelovgivningen (herefter »den omhandlede dom«).

9 Den 16. oktober 2017 modtog Krajský súd v Trenčíne (retten for regionen Trenčín, Slovakiet) fra Krajský soud v Ústi nad Labem (retten for regionen Ústi nad Labem) den omhandlede dom og den i bilag I til rammeafgørelse 2008/909 omhandlede attest.

10 Ved afgørelse af 6. december 2017 anerkendte Krajský súd v Trenčíne (retten for regionen Trenčín) den omhandlede dom.

11 YX har anlagt sag til prøvelse af denne afgørelse ved den forelæggende ret, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Den Slovakiske Republiks øverste domstol). Til støtte for sin påstand har han gjort gældende, at han siden 2015 har boet i Den Tjekkiske Republik, hvilket han kunne have ført bevis for, hvis han var blevet underrettet om retsforhandlingerne ved Krajský súd v Trenčíne (retten for regionen Trenčín), således at hans sædvanlige opholdssted ikke var blevet angivet som værende på Den Slovakiske Republiks område.

12 Den forelæggende ret har anført, at det fremgår af Den Slovakiske Republiks folkeregister, at YX's faste opholdssted siden den 22. oktober 1986 har været registreret på denne medlemsstats område. Denne ret har endvidere påpeget, at det følger af de relevante bestemmelser i national lovgivning, at en slovakisk statsborgers faste eller midlertidige opholdssted på Den Slovakiske Republiks område kun er vejledende og ikke er betinget af, at statsborgeren faktisk opholder sig på dette område eller har familiemæssige, sociale, arbejdsmæssige eller andre bånd dér. En afgørelse fra en anden medlemsstat om idømmelse af en frihedsstraf kan således anerkendes og fuldbyrdes i Slovakiet, når den domfældte slovakiske statsborger formelt har fast eller midlertidigt opholdssted i Slovakiet, selv om vedkommende ikke faktisk opholder sig på slovakisk område.

13 Under disse omstændigheder har Najvyšší súd Slovenskej republiky (Den Slovakiske Republiks øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 4, stk. 1, litra a), [i] rammeafgørelse [2008/909] fortolkes således, at de heri indeholdte kriterier kun er opfyldt, såfremt den domfældte har familiemæssige, sociale, arbejdsmæssige eller andre bånd i den medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, i betragtning af hvilke det med god grund kan antages, at fuldbyrdelse af straffen i den pågældende medlemsstat kan lette vedkommendes sociale rehabilitering, og således at den omhandlede EU-bestemmelse er til hinder for en bestemmelse i national lovgivning såsom § 4, stk. 1, litra a), i lov nr. 549/2011, som i disse tilfælde tillader at anerkende og fuldbyrde en dom udelukkende på grundlag af det kun formelt registrerede sædvanlige opholdssted i fuldbyrdelsesstaten uden at tage højde for, hvorvidt den domfældte har konkret tilknytning til denne stat, som kan lette vedkommendes sociale rehabilitering?

2) Såfremt det foregående spørgsmål besvares bekræftende, skal artikel 4, stk. 2, [i] rammeafgørelse [2008/909] da fortolkes således, at den kompetente myndighed i udstedelsesstaten også i tilfældet i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 1, litra a), har pligt til inden fremsendelse af dommen og attesten at forsikre sig om, at fuldbyrdelse af sanktionen i fuldbyrdelsesstaten vil tjene formålet om at lette den domfældtes sociale rehabilitering, og i denne sammenhæng også til at afgive de oplysninger,

der er blevet opnået i attestens del d), punkt 4, og særligt hvis den domfældte i den i henhold til rammeafgørelsens artikel 6, stk. 3, afgivne mening hævder at have konkrete familiemæssige, sociale eller arbejdsmæssige bånd i udstedelsesstaten?

3) Hvis det første spørgsmål besvares bekræftende, skal artikel 9, stk. 1, litra b), [i] rammeafgørelse [2008/909] da fortolkes således, at der foreligger grunde til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse af en dom også i tilfældet i rammeafgørelsens artikel 4, stk. 1, litra a), såfremt der ikke – på trods af høringen ifølge bestemmelsens stk. 3 og de eventuelle meddelte supplerende oplysninger – er godtgjort dokumenterede familiemæssige, sociale, arbejdsmæssige eller andre bånd, i betragtning af hvilke det med god grund kan antages, at fuldbyrdelse af straffen i fuldbyrdelsesstaten kan lette vedkommendes sociale rehabilitering?«

Udviklingen efter indgivelsen af anmodningen om præjudiciel afgørelse

14 Ved skrivelser af 4. juni 2019 har den forelæggende ret og den tjekkiske regering meddelt Domstolen, at Krajský soud v Ústi nad Labem (retten for regionen Ústi nad Labem) har trukket sin anmodning om anerkendelse af den omhandlede dom tilbage. Den tjekkiske regering har ligeledes oplyst Domstolen om, at fuldbyrdelsen af sanktionen i Den Tjekkiske Republik er blevet anordnet, og at YX siden den 4. marts 2019 har afsonet sin straf i et fængsel i denne medlemsstat.

15 Den forelæggende ret har i øvrigt oplyst, at den ikke ønsker at trække sin anmodning om præjudiciel afgørelse tilbage med den begrundelse, at Domstolens dom i nærværende sag kan være relevant for afgørelsen af en anden sag, der verserer for denne ret.

16 På baggrund af disse oplysninger har Domstolen ved skrivelse af 11. juni 2019 for det første anmodet den forelæggende ret om at bekræfte, hvorvidt den sag, i forbindelse med hvilken anmodningen om præjudiciel afgørelse er indgivet, stadig er indbragt for den, og for det andet at oplyse, om den opretholder sin anmodning.

17 Ved skrivelse af 27. juni 2019, indgået til Domstolens Justitskontor den 4. juli 2019, har den forelæggende ret meddelt Domstolen, at behandlingen af den sag, der har givet anledning til anmodningen om præjudiciel afgørelse, er udsat på Domstolens dom. Den forelæggende ret har ligeledes bekræftet, at den ikke trækker sin anmodning om præjudiciel afgørelse tilbage med den begrundelse, at »dommen vil kunne have betydning for afgørelsen af en anden sag, der er indbragt for [den], og hvor de retlige og faktiske omstændigheder er de samme, men hvor behandlingen af sagen er udsat […] på Domstolens dom i nærværende sag«.

Om anmodningen om præjudiciel afgørelse

18 Det følger af Domstolens faste praksis, at proceduren efter artikel 267 TEUF er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre den for dem verserende tvist (kendelse af 10.1.2019, Mahmood m.fl., C-169/18, EU:C:2019:5, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis).

19 Det følger således af såvel ordlyden som opbygningen af artikel 267 TEUF, at den præjudicielle procedure forudsætter, at der reelt verserer en retssag for den nationale domstol, og at denne domstol skal træffe en afgørelse, hvis udfald kan påvirkes af den præjudicielle afgørelse (jf. bl.a. kendelse af 22.10.2012, Šujetová, C-252/11, ikke trykt i Sml., EU:C:2012:653, præmis 14, og af 3.3.2016, Euro Bank, C-537/15, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:143, præmis 32).

20 Begrundelsen for ordningen med præjudiciel forelæggelse er således ikke, at der skal afgives responsa vedrørende generelle eller hypotetiske spørgsmål, men at der skal foreligge et behov med henblik på selve afgørelsen af en retstvist (jf. bl.a. kendelse af 22.10.2012, Šujetová, C-252/11, ikke trykt i Sml., EU:C:2012:653, præmis 15, og af 3.3.2016, Euro Bank, C-537/15, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:143, præmis 33).

21 I det foreliggende tilfælde fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at tvisten i hovedsagen vedrører den afgørelse fra Krajský súd v Trenčíne (retten for regionen Trenčín), hvorved den omhandlede dom, som blev fremsendt til den af Krajský soud v Ústi nad Labem (retten for regionen Ústi nad Labem) sammen med den i bilag I til rammeafgørelse 2008/909 omhandlede attest, blev anerkendt og erklæret for eksigibel på det slovakiske område.

22 Det skal i denne henseende bemærkes, at fuldbyrdelsesmedlemsstaten i medfør af artikel 13 i rammeafgørelse 2008/909 ikke længere må fuldbyrde sanktionen, hvis den i bilag I omhandlede attest tilbagekaldes.

23 Det fremgår imidlertid af de skrivelser, der er fremsendt til Domstolen den 4. og den 27. juni 2019, at Krajský soud v Ústi nad Labem (retten for regionen Ústi nad Labem) har trukket sin anmodning om anerkendelse af den omhandlede dom tilbage, og at den sanktion, YX var blevet idømt, har været under fuldbyrdelse i udstedelsesmedlemsstaten siden den 4. marts 2019.

24 Det må derfor fastslås, at hovedsagen efter denne tilbagekaldelse ikke længere har nogen genstand.

25 Det følger heraf, at de præjudicielle spørgsmål nu er af hypotetisk karakter, og at de betingelser, der gør det muligt for Domstolen at fortsætte den præjudicielle procedure, ikke længere er opfyldt.

26 Under disse omstændigheder er det ufornødent at træffe afgørelse om den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse.

27 Denne konstatering begrænser ikke den forelæggende rets mulighed for eller eventuelle forpligtelse til at forelægge Domstolen en ny anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, hvis denne ret skønner, at en sådan afgørelse er nødvendig for afgørelsen af en tvist, der er indbragt for den, og i forbindelse med hvilken de samme spørgsmål om fortolkning af EU-retten ifølge denne ret opstår.

Sagsomkostninger

28 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Det er ufornødent at træffe afgørelse om den anmodning om præjudiciel afgørelse, som Najvyšší súd Slovenskej republiky (Den Slovakiske Republiks øverste domstol) har indgivet ved afgørelse af 29. maj 2018.

Underskrifter